

23 Φεβρουαρίου, 1995

[ΚΟΥΡΡΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΛΟΥΚΑΣ Α.Χ΄ΙΩΑΝΝΟΥ,

Εφεσείων - Εναγόμενος,

ν.

ΘΕΛΜΑ ΜΠΟΥΚΑΡΙΟΣ, ΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΠΟΥΚΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΩΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΟΥΣΑ ΤΟΥΣ ΝΟΜΙΜΟΥΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΩΣ ΑΝΩ ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΟΣ,

Εφεσίβλητης - Ενάγουσας.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8380).

Αμέλεια — Ευρήματα Δικαστηρίου — Τελική κρίση του Δικαστηρίου ως προς την αμέλεια — Συμβατότητα με βάση τα ευρήματα.

5 *Δικαστική γνώση — Αυτοκινητικό ατύχημα — Δικαστική γνώση συνήθειας μοτοσυκλετιστών — Ανεπίτρεπτη λήψη της συνήθειας υπόψη από το Δικαστήριο κατά τον επιμερισμό ευθύνης.*

10 Τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ως προς τα γεγονότα της υπόθεσης δεν αμφισβητούνται. Ο εφεσείων-εναγόμενος προσπερνούσε από τα δεξιά σειρά αυτοκινήτων που κινούνταν με πολύ αργή ταχύτητα, για να στρίψει σε πάροδο δεξιά του. Κτύπησε πεζό που διασταύρωνε σχεδόν τρέχοντας διά μέσου των αυτοκινήτων από αριστερά προς τα δεξιά σε σχέση με την πορεία του.

15 Το πρωτόδικο Δικαστήριο, επιμέρισε την ευθύνη για το ατύχημα, 20% στον εφεσείοντα-εναγόμενο και 80% στον πεζό. Εκτιμώντας τα γεγονότα, το Δικαστήριο αναφέρθηκε σε δικαστική γνώση συνήθειας των μοτοσυκλετιστών να προσπερνούν από τα δεξιά αυτοκίνητα σε σειρά όταν κινούνται αργά, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο εφεσείων-εναγόμενος ενήργησε με αυτό τον τρόπο, επί ιδίω κινδύνω.

20

Ο εφεσείων-εναγόμενος ισχυρίστηκε, ότι με βάση τα γεγονότα, θα έπρεπε να είχε απαλλαγεί οποιασδήποτε ευθύνης για το ατύχη-

μα, ενώ ο εφεσίβλητος-ενάγων με αντέφεσή του, ότι θα έπρεπε να αποδοθεί πλήρης ευθύνη στον εφεσεσίοντα ή τουλάχιστο, ποσοστό μεγαλύτερο του 20%.

Αποφασίστηκε, ότι:

5

(1) Η τελική κρίση του Δικαστηρίου για την αμέλεια, δεν συνάδει με τα γεγονότα όπως τα διατύπωσε.

(2) Το Δικαστήριο έλαβε ανεπίτρεπτα δικαστική γνώση μιας συνήθειας μοτοσυκλετιστών όπως το ίδιο τη χαρακτήρισε, να προσπερνούν από τα δεξιά προπορευόμενα αυτοκίνητα που κινούνται αργά, επειδή οδηγούν μικρό και ευέλικτο όχημα.

10

(3) Με βάση τα γεγονότα, όπως έγιναν δεκτά από το Δικαστήριο, ο εφεσεσίον - εναγόμενος, δεν είχε καμιά αμέλεια για το ατύχημα, το οποίο οφειλόταν στο γεγονός ότι ο πεζός διασταύρωνε σχεδόν τρέχοντας διά μέσου αυτοκινήτων υπό περιστάσεις που δεν του παρείχαν την ευκαιρία να αντιδράσει.

15

Η έφεση έγινε δεκτή. Η αντέφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

20

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Πουρίκκος ν. Βασιλείου (1993) 1 Α.Α.Δ. 256.

25

Έφεση.

Έφεση από τον εναγόμενο κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Αναστασίου, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 4 Μαρτίου, 1991 (Αρ. Αγωγής 1694/86) με την οποία επιμέρισε την ευθύνη του εφεσεσίοντα σχετικά με τροχαίο ατύχημα που επεσυνέβη στη Λεμεσό, σε ποσοστό 20%.

30

Στ. Ερωτοκρίτου (κα), για τον Εφεσεσίοντα.

35

Π. Δημητρίου με Ζ. Λεμή, για την Εφεσίβλητη.

Cur. adv. vult.

40

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Χρίστος Αρτεμίδης.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Στις 31.8.85 μεταξύ 7.00 και 8.00 το βράδυ ο εφεσείων-εναγόμενος οδηγούσε την μοτοσυκλέττα του στην οδό Γρίβα Διγενή Λεμεσός, ακολουθώντας σειρά αυτοκινήτων, που κινούνταν με πολύ αργό ρυθμό, τόσο που κάποτε σταματούσαν λόγω της πυκνής τροχαίας. Πρόθεση του ήταν να στρίψει σε μια πάροδο δεξιά, γι' αυτό και άρχισε να προσπερνά τα οχήματα και να οδηγεί στο μέσο του δρόμου, τρία πόδια δεξιά-τερα του κέντρου του. Την ίδια ώρα ο George Boukarios προσπάθησε να διασταυρώσει το δρόμο από αριστερά στα δεξιά, σε σχέση με την πορεία του εφεσείοντα, με γρήγορο σχεδόν τρεχτό βήμα, διαμέσου των κινούμενων αυτοκινήτων. Στην προσπάθειά του αυτή συγκρούστηκε με τη μοτοσυκλέττα του εφεσείοντα. Δυστυχώς ο τραυματισμός του ήταν μοιραίος. Η διαχειρίστρια της περιουσίας του με αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού αξίωσε τις επιτρεπόμενες από το νόμο αποζημιώσεις, που συμφωνήθηκαν, στη βάση της πλήρους ευθύνης, προκαταρκτικά της δίκης στο ποσό των £40,000. Η συζήτηση της υπόθεσης έγινε για το ζήτημα της ευθύνης.

Δεν αμφισβητούνται τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ως προς τα γεγονότα της υπόθεσης. Ο εφεσείων όμως ισχυρίζεται πως, σύμφωνα με αυτά, θα έπρεπε να απαλλαγεί οποιασδήποτε ευθύνης, ενώ το Δικαστήριο επιμέρισε την ευθύνη του στο 20%. Από την άλλη μεριά, η εφεσιβλητη-ενάγουσα με αντέφεση προτείνει στο Δικαστήριο πως η πρωτόδικη απόφαση είναι εσφαλμένη, γιατί θα έπρεπε να αποδοθεί πλήρης ευθύνη στον εφεσείοντα, ή τουλάχιστο μεγαλύτερο ποσοστό του 20%.

Όπως είπαμε πιο πριν, τα ευρήματα του Δικαστηρίου, αναφορικά με τα γεγονότα δεν αμφισβητούνται. Οι περιστάσεις, κάτω από τις οποίες έγινε το δυστύχημα είναι απλές. Συνοψίζονται ουσιαστικά σε μια σύντομη παράγραφο στην πρωτόδικη απόφαση που θα παραθέσουμε αυτούσια γιατί έχει σχέση με αυτά που θα ακολουθήσουν, και θα σχολιάσουμε σε σχέση με την επόμενη παράγραφο της υπό έφεση απόφασης. Λέει το πρωτό-δικο Δικαστήριο:

“Στη προκειμένη περίπτωση ο αποβιώσας κάλυψε 18 πόδια από τα 30 πόδια που ήταν το πλάτος του δρόμου βγαίνοντας διά μέσου του κενού που υπήρχε μεταξύ των αυτοκινήτων και το δυστύχημα έγινε αμέσως μόλις βγήκε από το κενό τούτο και όταν ήδη η μοτοσυκλέττα του Ενάγοντα ήτο ήδη κοντά του. Με αυτά τα δεδομένα μπορεί ένας να πει ότι δεν έπρεπε να αναμένεται

ότι κάποιος πεζός θα έβγαινε μέσα από τα εν λόγω αυτοκίνητα. (Υπόθεση **Bixis v. Νεοφύτου** Πολ. Έφεση 7376 (ανωτέρω))."

Η τελική κρίση όμως του πρωτόδικου Δικαστή αναφορικά με την αμέλεια, όπως εκφράζεται στην παράγραφο που ακολουθεί, δε συνάδει με τα γεγονότα όπως διατυπώνονται από αυτόν αμέσως πιο πάνω. Διαβάζουμε στην παράγραφο που ακολουθεί:

"Δεν μου διαφεύγει όμως το γεγονός ότι το προσπέρασμα των 2-3 αυτοκινήτων που ο Έναγόμενος έκαμε στο σημείον εκείνο του δρόμου (κέντρο του δρόμου) που δεν υπήρχαν διαχωριστικές γραμμές, κάτι που ως γνωστόν είθισται στην Κύπρον να γίνεται από τους οδηγούς δικύκλων οχημάτων, το έκαμε επ' ιδίω κινδύνω και θα έπρεπε να οδηγά κατά τέτοιο τρόπο που να μπορούσε πάραυτα να αντιμετωπίσει μια περίπτωση αναγκαιότητας (... immediately deal with an emergency) υπόθεση **Clarks v. Winchurch** (ανωτέρω)."

Έχουμε τη γνώμη πως ο πρωτόδικος δικαστής έλαβε, ανεπίτρεπτα, δικαστική γνώση μιας συνήθειας όπως ο ίδιος τη θεώρησε των μοτοσυκλετιστών να προσπερνούν προπορευόμενα οχήματα με άνεση επειδή οδηγούν ένα μικρό και ευέλικτο στη διακίνηση όχημα. Το ουσιαστικό όμως ερώτημα, που είχε να απαντήσει δε βασιζόταν στις συνήθειες κατά την οδήγηση των μοτοσυκλετιστών, αλλά αν ο εφεσείων επέδειξε οποιαδήποτε αμέλεια.

Με τα γεγονότα όπως έγιναν αποδεκτά από τον πρωτόδικο δικαστή, που παραθέτει στην πρώτη παράγραφο, ο εφεσείων δεν επέδειξε καμιά αμέλεια. Το δυστύχημα οφειλόταν αποκλειστικά στο γεγονός ότι ο μακαρίτης με γρήγορο ή τρεχτό βήμα όρμησε να διασταυρώσει το δρόμο από αριστερά προς τα δεξιά, σε σχέση με την πορεία του μοτοσυκλετιστή περνώντας μάλιστα δια μέσου των κινουμένων οχημάτων. Ο εφεσείων βρισκόταν σε πολύ κοντινή απόσταση από το μακαρίτη πριν από τη σύγκρουση και δεν του παροχώταν η ευκαιρία να κάμει οτιδήποτε για να την αποφύγει.

Ο δικηγόρος της εφεσίβλητης εισηγήθηκε στο Δικαστήριο πως ο εφεσείων όφειλε να δει το θύμα τουλάχιστο όταν ξεπρόβαλε από τα κινούμενα οχήματα. Ο δρόμος είχε πλάτος 30 πόδια. Η σύγκρουση έγινε στα 18π. Αν ληφθεί υπόψη το σύνηθες πλάτος ενός αυτοκινήτου, που είναι περίπου 5-7 π., και το περιθώριο που δυνατό να άφηναν από το αριστερό πεζοδρόμιο και κέντρο του δρόμου, τότε σημαίνει πως το θύμα προχώρησε από τα κινούμενα οχήματα, μέχρι του σημείου σύγκρουσης περίπου 8 π. Απόσταση, που

κατά την εισήγηση του δικηγόρου της εφεσίβλητης, ήταν αρκετή για να δώσει την ευκαιρία στον εφεσεύοντα να τον προσέξει.

- 5 Και απλή επαναδιατύπωση της πιο πάνω εισήγησης του δικηγόρου της εφεσίβλητης καταδειχνει πως δεν μπορεί να ευσταθήσει, γιατί προϋποθέτει αριθμητικούς υπολογισμούς πάνω σε στοιχεία και γεγονότα που δεν ήσαν ενώπιον του Δικαστηρίου. Παραπέρα, προχωρεί με νεφελώδεις θεωρητικούς συλλογισμούς.
- 10 Το άλλο ζήτημα που μας απασχόλησε, είναι η εισήγηση του δικηγόρου της εφεσίβλητης πως ο εφεσεύων παραδέκτηκε ενοχή, για αμελή οδήγηση σε ποινική κατηγορία που του προσάφθηκε σχετιζόμενη με το επίδικο δυστύχημα. Η παραδοχή αυτή, προ-
- 15 τείνει ο συνήγορος, αποδεικνύει στοιχείο αμέλειας που θάπρεπε να αξιολογηθεί ορθά από το δικαστήριο. Όπως έχει υποδειχθεί στην απόφαση του Εφετείου, στην **Πουρίκκος ν. Βασιλείου**, (1993) 1 Α.Α.Δ. 256, η παραδοχή ενοχής σε ποινική υπόθεση αποτιμάται σε συνάρτηση προς τα γεγονότα που θεωρήθηκαν ότι στοιχειοθετούν το αδίκημα, για να αξιολογηθεί η αποδεικτική
- 20 σημασία της στην αστική δίκη. Από το φάκελο της ποινικής υπόθεσης διαπιστώνεται πως ο εφεσεύων δεν παραδέκτηκε γεγονότα που να αποτελούν στοιχείο αμέλειας στην εκδικασθείσα αστική αγωγή. Τα γεγονότα στην ποινική και αστική διαδικασία ήταν αυτά που αναφέραμε πιο πάνω.
- 25 Η έφεση επομένως επιτρέπεται. Η αντέφεση απορρίπτεται. Η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ακυρώνεται, καθώς και η διαταγή του για έξοδα. Η αγωγή της εφεσίβλητης απορρίπτεται. Υπό τις περιστάσεις δε γίνεται οποιαδήποτε διαταγή
- 30 για έξοδα, μήτε στο πρωτόδικο Δικαστήριο, ούτε και εδώ.

Η έφεση επιτρέπεται. Η αντέφεση απορρίπτεται χωρίς διαταγή για έξοδα.